

Vanhojen Kettujen juhlamatka Pietariin 18.-21.5.2018

Vanhojen Kettujen juhlamatkan teemana oli Palatsien Pietari. Matkalle osallistui 28 kettua ja matkanjohtajana toimi Leena Tamlander-Pulli, ammattitaitoisesti ja jämäkästi kuten aina ennenkin. Asuimme mukavasti hotelli Angleterressä, Iisakin kirkon aukiolla.

Pietarin kaupunki

Teimme heti matkan alkajaisiksi Pietarin kiertoajelun ja saimme tietoa Pietarin historiasta.[\[1\]](#) Kiertoajelun aikana tutustuimme Pietarin historialliseen keskustaan, jonka asemakaavan oli laatinut itse Pietari Suuri. Hän kutsui kaupungin ja sen keskeisten rakennusten suunnittelijoiksi useita kuuluisia arkkitehteja Venäjältä ja Euroopasta. Pietari-Paavalin linnoitus Nevan Jänissaassa oli kaupungin ensimmäinen rakennuskohde. Linnoituksen barokkityylisen katedraalin suunnitteli sveitsiläinen Domenico Trezzini. Kirkon kellotorni kohosi 122,5 metrin korkeuteen ja toimi myös tähystystornina.

Pietarin kaupunkikuva alkoi hahmottua jo Pietari Suuren eläessä. Myöhemmät kaupunkisuunnittelijat ja arkkitehdit, kuten Thomas de Thomon, Bartolomeo Rastrelli ja Carlo Rossi ovat jatkaneet kaupungin suunnittelua samassa hengessä. Rakennusten tyyli vaihtelee barokista uusklassismiin ja empireen, mutta suunnittelun perustana ovat edelleen ruutukaava ja kokonaisuuksien luominen. Kaupungin arkkitehtuuri on avaraa ja harmonista. Vesi, joet ja kanavat, ovat upseiden rakennusten ohella sen tärkeitä elementtejä.

Muita vierailukohteitamme olivat Katariinan kesäpalatsi, Venäläisen taiteen museo, Iisakin kirkko, joka sijaitsi aivan hotellimme tuntumassa sekä Uusi Hollanti, keinotekoinen saari, jota parhaillaan kunnostetaan pietarilaisten ”olohuoneeksi”, kaikki valtavia kohteita. Parissakolmessa tunnissa, jonka niissä vietimme, ehtii nähdä vain pienen siivun kustakin. Silti on vähällä läikähtyä vaikutteiden ja tietojen tulvaan. Pietarissa riittää ihmeteltävää vielä monen matkan verran.

Omaa aikaa Pietarissa meille jäi aika vähän. Kahtena iltana oli mahdollisuus vierailulla Mariinskin uudessa oopperassa ja Filharmonian konsertissa. Useimmat taisivat piipahtaa tutustumassa myös hotelli Astorin baariin ja nopsajalkaisimmat laajemminkin kaupungin monipuoliseen kulttuuritarjontaan.

Katariinan kesäpalatsi

Tsarskoje Selo, tsarien kylä, sijaitsee 25 kilometriä Pietarista etelään. Pietari Suuri lahjoitti puolisolleen Katariina I:lle inkeriläiskylän, Saaren Moision. Katariina käynnisti barokkityylisen palatsin rakennustyöt vuonna 1717. Arkkitehti Friedrich Braunsteinin johdolla valmistui pieni palatsi. Katariinan tytär Elisabet laajensi palatsia vv. 1752-56, arkkitehtina toimi silloin Bartolomeo Rastrelli. Elisabetin aikana valmistuivat mm. barokkityylisen palatsin paraatiportaat, suuri vastaanottosali ja meripihkahuone. Komein

nähtävyys on 1000m²:n suuruinen tanssisali. Palatsin yhteydessä on myös upea muotopuutarha ja 560 hehtaarin suuruinen puistoalue.

Venäläiset rakastavat kultaa ja kultauksia, meripihkaa ja kalleuksia sekä suuruutta. Katariinan palatsi on ylellisen komea ja runsas, yksinkertaiseen makuuni kimmellystä ja ylellisyyttä on liikaakin.

Iisakin kirkko

Iisakin kirkko on saanut nimensä pyhän Isak Dalmatialaisen mukaan. Kirkon rakentaminen kesti 40 vuotta, 1818-1858, on suunnitellut arkkitehti Auguste Montferrand. Iisakin kirkko on maailman kolmanneksi suurin kupolikirkko, isompia ovat vain Pietarin kirkko Roomassa ja St Paulin katedraali Lontoossa. Sen pinta-ala on runsas hehtaari ja korkeus 101,5 metriä. Rakennuksen koko sisäosa on päällystetty marmorilla ja sen kupoliin on käytetty 100 kiloa kultaa. Monoliittipylväät, yhteensä 112, on hakattu Suomessa louhitusta punaisesta graniitista. Kaikki tämä on upeaa, mutta vaikuttavinta on kirkkotilan ja sen taideteosten, erityisesti ikonostaasin ja kattomaalausten kauneus.

Venäläisen taiteen museo

Museon empireytyylinen päärakennus, entinen Mihailovskin palatsi, valmistui v. 1825 italialaissyntyisen arkkitehti Carlo Rossin piirustusten mukaan. Venäläisen taiteen museon kokoelmiin kuuluu noin 400 000 teosta ja se kattaa venäläisen taiteen historian 900-luvulta meidän päiviimme, Andrei Rubljovin ikonitaiteesta, Ivan Aivazovskin merimaisemiin, Isaak Levitanin maisemaalauksiin, Ilja Repinin, Vasili Perovin ja Mihail Vrubelin teoksiin. Museossa on myös laaja venäläisen avantgarde-taiteen kokoelma.

Tutustuimme tällä matkalla venäläisen hopeakauden[2] maalauksiin, 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun taiteeseen. Kierroksellemme hopeakauden taiteilijoista oli valittu mm. Konstantin Somov, Mikhail Vrubel, Valentin Serov, Konstantin Korovin, Ilja Repin, Boris Kustodiev, Pyotr Konchalovsky, Olga Rozanova ja Kazimir Malevich.

Uusi Hollanti

Uusi Hollanti, keinotekoinen saari, sijaitsee Amiraliteetin ja Krjukovin kanavien kulmassa. Se oli perustamisestaan v. 1719 aina vuoteen 2011 tsaarin amiraliteetin ja myöhemmin Neuvostoliiton laivaston käytössä. Pietarin asukkaille sitä alettiin kunnostaa 2000-luvun alkuvuosina ja se avattiin syksyllä 2016. Uudesta Hollannista on parin viime vuoden aikana tullut erityisesti nuorten suosima kaupunkipuisto. Sen useimmat rakennukset ovat 1700-luvun lopulta. Entinen paja oli saaren ensimmäinen rakennus. Se on nyt saaren kulttuurielämän keskus.

Pyöreän vankilarakennuksen alimmassa kerroksessa on kahviloita ja ravintoloita. Toinen kerros on omistettu designille ja muodille, kirjakaupalle ja antiikkiliikkeille. Kolmannessa kerroksessa sijaitsevat liikunta-, jooga- ja hyvinvointitilat, mm. spa -salonki. Neljänteen

kerrokseen on suunniteltu koulutustiloja lapsille ja nuorille. Siellä on tiloja myös uuden teknologialle, muotoilulle ja taiteen tekemiselle. Uuden Hollannin alueella pidetään näyttelyitä, konsertteja ja festivaaleja.

Arkipäivän havaintoja

Olen vierailut Pietarissa vuosien mittaan useita kertoja, kuten luultavasti useimmat Ketut. Olin siellä ensimmäisen kerran vuonna 1963 osakunnan retkellä. Asuimme Repinon (ent. Kuokkala) leirintäalueella, noin 30 kilometriä Pietarista. Vietimme päivät katsellen Leningradin nähtävyyksiä ja illat kuluivat Suomenlahden lumoavan kauniilla rannalla. Paikalliset ihmiset ja leirintäalueen turistit kokoontuivat rannalle polttamaan nuotioita, soittamaan ja laulamaan haikeita venäläisiä romansseja.

Ihastuin Pietarin kaupunkikuvaan ja arkkitehtuuriin jo ensimmäisellä matkallani. Olen palannut Pietariin silloin tällöin viimeisten 55 vuoden aikana ja aina aistin saman viehätyksen tunteen.

Paljon ovat Pietari ja sen ihmiset muuttuneet nuoruuteni ajoista, jopa edellisistä käynneistä 2000-luvun puolella. Keskustan arkkitehtuuri on toki sama ja samoin museoiden kokoelmien perusta, mutta paljon uuttakin ilmaantunut. Museoiden kokoelmien esillepanoa on uusittu. Ennen piilossa olleet teokset ovat päässeet esille. Monissa taidemuseoissa ja keskustan katuopasteissa on tekstejä myös englanniksi ja useat virkailijat osaavat englantia.

Juuri ennen matkalle lähtöä olin lukenut lehdestä, että Pietarin ympäristön rappeutuneita kerrostaloja on purettu ja tilalle on rakennettu uutta. Tämän saatoimme omin silmin todeta. Radanvarren talot olivat uusia tai kunnostettuja. Vajaat kymmenen vuotta sitten, samat lähiöt näyttivät rappiokaupungeilta. Monien talojen ikkunaluukut ja parvekkeet retkottivat saranoiltaan ja talot olivat harmaita ja ikävännäköisiä.

Byrokratia tuntuu kuitenkin olevan ikuista: passit ja viisumit tarkastettiin perusteellisesti, kuvattiin ja kirjoitettiin muistiin. Lisäksi kirjassimme itse osin samat tiedot erilliseen proopuskaan kahteen kertaan. Toisen sivun virkailijat ottivat pois jo rajalla, toinen piti antaa hotellin syynättäväksi ja ottaa uudelleen mukaan paluumatkalle. Mutta tarkastajien käytös oli ystävällistä ja rennompaa kuin ennen, he jopa juttelivat matkustajien kanssa. Myös kadun ihmisten ystävällisyys, avuliaisuus ja kielitaito olivat mieluisia yllätyksiä. Ero oli suuri verrattuna ihmisten tuimiin kasvoihin vielä kymmenisen vuotta sitten.

Kiitokset onnistuneesta matkasta kettukavereille, erityisesti matkanjohtajallemme Leenalle ja tulkillemme Tatjanalle!

Teksti Sirkka Minkkinen

Kuvat Sirkka Minkkinen, Mauno Saarinen, Ritva Virtasalmi

- - - -

Venäläiset valloittivat Ruotsilta Nevan suistoalueen Suuressa Pohjan sodassa ja Pietari Suuri perusti entisen Nevanlinnan paikalle, Nevan ja Ohtajoen risteyskohtaan Pietarin kaupungin v. 1703. Sen rakennustöissä ahersi mm. ruotsalaisia sotavankeja ja Venäjän maaorjia. Kaupunki nimettiin apostoli Pietarin mukaan Sankt Piterburghiksi. Vuonna 1712 Pietari Suuri julisti kaupungin Venäjän keisarikunnan pääkaupungiksi, mikä se oli vuoteen 1918 asti. Lisätietoja poimittu wikipediasta.

Wikipedia: ” Venäjän symbolismi oli yksi eurooppalaisen symbolismin merkittävistä haaroista, joka ajoittui Venäjän kulttuurin Hopeakaudelle 1890–1917, pääosin ennen modernismin nousua mutta osittain sen kanssa päällekkäin. Venäjän symbolismi tunnetaan erityisesti tuon ajan runoilijoiden teoksista, mutta se näkyi kaikilla taiteenaloilla.”

Keskeisiksi hopeakauden runoilijoiksi mainitaan mm. Anna Ahmatova, Marina Tsevajeva, Aleksandr Blok ja Osip Mandelstam